

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 15199-2023

Medewerker	:	Barbara Luijters
Team	:	Leefomgeving
Datum	:	7 april 2023
Portefeuillehouder	:	wethouder J. Compagner

BIJLAGEN: X Impact energierekening op maatschappelijke partners; Zaak-10326-2023;
AFSTEMMING MET ☒ team Communicatie en Ondersteuning ☒ Geen actieve communicatie
☒ Actief openbaar ☐ Niet actief openbaar ☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota
ONDERWERP Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Kennis nemen van de regelingen van rijk en provincie om maatschappelijk vastgoed te ondersteunen bij het verlagen van de energierekening en het verduurzamen van vastgoed;
2. Aanvullende ondersteuning (adviesdiensten) en aanvullende financiering voor maatregelen middels een fonds te onderzoeken en op te zetten;
3. De dekking voor deze inhoudelijke/financiële ondersteuning en uitvoeringskosten nader te onderzoeken.

SAMENVATTING

Het college heeft naar aanleiding van de sterk gestegen energieprijzen hun zorg uitgesproken over de impact op de samenleving. Op 4 april heeft het college besloten, na inventarisatie, dat er op korte termijn geen aanleiding is voor brede compensatie. De maatschappelijke partners en verenigingen geven aan meer baat te hebben bij ondersteuning bij verduurzaming van de accommodaties. Hierop heeft het college besloten om deze ondersteuning verder uit te werken. Doel is zoveel mogelijk organisaties gebruik te laten maken van de regelingen en mogelijkheden bij Rijk en provincie. En aanvullend extra te ondersteunen daar waar dat nodig is.

INLEIDING

Het college heeft eind 2022 opdracht gegeven om te komen tot een pakket maatregelen om de gevolgen van de energiecrisis voor de gemeente en de samenwerkingspartners te verminderen. Belangrijk is om de energierekening van het eigen kantoor en panden, de energierekening van maatschappelijke partners in gemeentelijk panden óf maatschappelijke partners met eigen vastgoed, te verlagen.

U heeft dinsdag 4 april kennis genomen van het memo 'Impact energiecrisis op maatschappelijke partners en verenigingen'. In het memo is aangegeven dat er op korte termijn geen aanleiding is voor brede compensatie. Maatschappelijke partners en verenigingen geven aan meer baat te hebben bij ondersteuning bij verduurzaming van de accommodatie. Hierop heeft u in het college besloten om deze ondersteuning verder uit te werken. Op welke manier leest u in dit voorstel.

Voor stichting Zwembad de Welters en Ut Huus is 50% compensatie van de meerkosten¹ beschikbaar gesteld. Daarnaast is ondersteuning voor verduurzaming beschikbaar en in gang gezet. Beide organisaties hebben te maken met hogere kosten door het beëindigen van het Gazprom-contract van de gemeente.

In dit voorstel is een overzicht opgenomen van de regelingen die al zijn opgesteld voor maatschappelijke organisaties met vastgoed door het Rijk en provincie. Daarna is aangegeven op welke manier we hier als gemeente op kunnen aansluiten. Doel is zoveel mogelijk organisaties gebruik te laten maken van de bestaande, aangeboden mogelijkheden. En extra te ondersteunen daar waar dat nodig blijkt. Op deze manier komen we met elkaar tot verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed. En bereiken daarmee een lagere energierekening.

BEOOGD RESULTAAT

Passende, aanvullende, regeling voor ondersteuning en financiering bij verduurzaming maatschappelijk vastgoed.

KADER

Klimaatakkoord, afspraken tussen Rijk, provincie en gemeente om het energiegebruik te verminderen.

ARGUMENTEN

Welke regelingen zijn er en wat is het doel

Allereerst is er gekeken naar de nieuwe (en bestaande) regelingen van Rijk en provincie. Vervolgens is gekeken op welke manier wij als gemeente kunnen aansluiten met zoveel mogelijk maatwerk. De scope is het terugdringen van het gebouwgebonden energiegebruik. In de praktijk zal deze verduurzaming hand in hand gaan met andere opgaven zoals het aardgasvrij maken, klimaatadaptatie en circulair bouwen.

Rijk

In het klimaatakkoord zijn stevige doelen gesteld, met de opgave om in 2030 49% minder CO₂ uit te stoten ten opzichte van het jaar 1990. Ook maatschappelijke organisaties moeten hun gebouwen verduurzamen om aan deze opgave bij te dragen. Dit komt voort uit de klimaattafel Utiliteitsbouw.

Hieronder valt een groot deel van de gebouwen in Nederland en een deel met een grote voorbeeldfunctie. Er is budget vrijgemaakt om provincies en gemeente te ondersteunen bij deze opgave. Financiering volgt d.m.v. subsidies en door directe uitkeringen aan provincie en gemeenten.

Het [rijksprogramma maatschappelijk vastgoed](#) kent zes sectoren, zorg, sport, onderwijs PV/VO, onderwijs MBO/HBO/WO, monumenten/musea, gemeentelijk vastgoed. Per sector zijn 'routekaarten' gemaakt.

¹ Meerkosten zijn de extra kosten boven de oude energieprijzen, die zijn ontstaan door de overstap van Gazprom naar een andere energieleverancier. 50% van deze meerkosten worden gecompenseerd

Daarnaast heeft het rijk de volgende subsidie en regelingen (bestaande en nieuw)

1. Subsidie voor investeringen in technische voorzieningen voor energiebesparing in gebouwen en/of bedrijfsprocessen.

De investeringen moeten staan in de Energielijst onder categorie A en voldoen aan de daarin gestelde technische eisen. Deze regeling is ingewikkeld en beperkt, maar kan wel voorzien in verduurzaming van 'gebruik' in het pand. Bijvoorbeeld het vervangen van de boiler, energiezuinige koel of vrieskast, energiezuinige drankenkoeler, elektrisch bak en kooktoestel (bakken, koken, braden en frituren).

2. DUMAVA regeling: <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/dumava>

Te verwachten januari 2024, mogelijk eerder (vorige regeling is eerder gesloten). In deze regeling zit alles, advies, maatregelen en energielabel. Het is een subsidie voor 30% of 50% van de kosten. De Dumava regeling staat waarschijnlijk niet toe om te stapelen met andere (provinciale/gemeentelijke) regelingen

3. Voor sportverenigingen en -complexen gelden aparte regelingen.
<https://www.sportnlgroen.nl/sportnlgroen/>

4. Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA)
<https://www.dus-i.nl/subsidies/stimulering-bouw-en-onderhoud-sportaccommodaties> De subsidieregeling Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA) is bedoeld voor amateursportorganisaties. Deze organisaties kunnen subsidie aanvragen voor bouw- en onderhoudskosten van sportaccommodaties en aanschaf van sportmaterialen.

5. Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing voor zakelijke gebruikers (ISDE)
<https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde/zakelijke-gebruikers> niet te combineren met de Energie-investeringsaftrek (EIA).

6. Sportlening BNG Duurzaamheidsfonds
<https://www.bngduurzaamheidsfonds.nl/leningen/sportlening/>

Provincie

Afgesproken is dat elke provincie aan een Ontzorgingsprogramma bouwt, waarmee de provincie kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren helpt bij de verduurzaming. Overijssel heeft in '21 en '22 hiervoor budget ontvangen van het Rijk. De provincie houdt in dit programma vast aan de sectoren die het rijk heeft aangewezen. Eigenaren kunnen gebruik maken van de kennis en capaciteit van experts bij het verduurzamen van hun gebouwen. Het programma loopt tot 2025.

Ontzorgingsprogramma Overijssel Maatschappelijk vastgoed

Provincie biedt ondersteuning aan maatschappelijke organisaties om te zorgen dat deze niet wegvallen vanwege de energiecrisis. Focus ligt op terugdringen van gebouwgebonden energiegebruik. Dit combineren zij met verdere verduurzaming, dus aardgasvrij, klimaatadaptief en circulair. Er is gekozen voor eigenaren van klein maatschappelijk vastgoed, omdat bij deze doelgroep vaak de kennis en capaciteit ontbreekt die nodig is om te verduurzamen. De kosten voor de verduurzamingsmaatregelen zelf, vallen niet binnen het programma. Daarvoor zijn subsidies en regelingen beschikbaar.

Daarnaast heeft provincie Overijssel de volgende subsidie en regelingen.

1. Energiebesparende maatregelen (geld terug actie) (Ubs 3.3):

https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Subsidies/Milieu_en_energie/Energiebesparende_maatregelen_geld_terug_actie_Ubs_3_3. Voor de volgende activiteiten kan subsidie worden aangevraagd:

Activiteit A: voor al uitgevoerde energiemaatregelen die genoemd staan in het energieonderzoek.

Activiteit B: voor een energieonderzoek, niet ouder dan 3 jaar, dat de organisatie heeft laten uitvoeren.

2. Energiebesparing Overijssel 2.0:

https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Subsidies/Milieu_en_energie/Energiebesparing_Overijssel_2_0 Dit is een subsidie voor investeringen in technische voorzieningen voor energiebesparing in gebouwen en/of bedrijfsprocessen, dus bijvoorbeeld een warmtepomp.

3. MKB Duurzaamheidslening Overijssel

Aan te vragen bij Qredits. <https://qredits.nl/zakelijk-krediet/mkb-duurzaamheidslening/> Deze lening is niet voor stichtingen, maar wel voor verenigingen beschikbaar.

4. Sociale hypotheek

Voor maatschappelijk panden is er een nieuwe financiering voor panden in de vorm van een sociale hypotheek. Deze kan worden ingezet door de eigenaar of exploitant van een multifunctionele accommodatie (Mfa): een accommodatie waarin minimaal twee maatschappelijke voorzieningen worden aangeboden, waaronder een functie voor een maatschappelijke ontmoetingsplek. Een Mfa kan elk gebouw zijn (bijvoorbeeld een dorpshuis, wijkcentrum of kulturhus) waar openbare ontmoeting centraal staat, zolang het wordt ingezet voor minimaal twee functies.

Gemeente _____

Wat is nodig?

Het Ontzorgingsprogramma Overijssel is zo ingericht dat een groot deel van het maatschappelijk vastgoed een beroep kan doen op ondersteuning, zowel inhoudelijk/technisch, als financieel advies. Er wordt gevraagd om een intentieverklaring te ondertekenen waarin is aangegeven *dat van de vastgoedeigenaar een minimale verduurzamingsambitie en actieve medewerking wordt gevraagd om voor de begeleiding in aanmerking te komen.*

De Duurzaamheidscoach van het Ontzorgingsprogramma heeft aangegeven welke organisaties hier gebruik van kunnen maken en hoe die benaderd zijn/worden. En welke samenwerking met de gemeente wordt gevraagd. De verwachting is dat gedurende het traject de organisaties tegen drempels aanlopen. Vervolgens kunnen we gezamenlijk kijken wat dan aanvullend nodig is om te zorgen dat maatregelen kunnen worden uitgevoerd. Te denken valt aan:

1. Inhoudelijk ondersteuning bij het opstellen van een energieplan of advies.

Hiervoor wordt gekeken of dit past binnen het Energieloket dat voor onze gemeente wordt uitgevoerd door DuurzaamBouwLoket (DBL), of wat de mogelijkheden zijn binnen de eigen capaciteit, met ondersteuning van de Sallandse Energievakmannen, om die organisaties te ondersteunen. **Binnen het Energieloket (DBL) zijn een aantal adviesdiensten gereserveerd, mocht dat nodig zijn. Deze kunnen aangevuld worden als dat nodig is.**

2. Financiële regeling om maatwerk te leveren waar nodig in de vorm van een subsidie;

Hierbij denken we aan een Fonds Verduurzaming Vastgoed Maatschappelijke Partners en Verenigingen (Fonds Verduurzaming VMPV) waarbij er wel een inspanningsverplichting geldt voor het eerst aanvragen van andere subsidies. Op deze manier is het fonds beschikbaar voor zoveel mogelijk organisaties. Maatwerk is nodig. De voorwaarden voor aanvragen volgen nog in een vervolgetraject. De dekking van dit fonds wordt nader onderzocht.

Leader

Ook binnen het Leader programma past verduurzaming van maatschappelijk vastgoed als daar de drie P's in de renovatieplannen verwerkt zijn, dus People, Planet, Profit. Een aanvraag van een enkele maatregel (zonnepaneel of warmtepomp) zal niet direct in overweging worden genomen. Ook hier geldt dat er eerst gebruik moet worden gemaakt van landelijke of provinciale subsidies. Als er vervolgens een bedrag nodig is om de begroting van het plan rond te maken, dan is een Leader aanvraag mogelijk.

DRAAGVLAK

Het college heeft besloten, d.d. 04-04, dat het financieren van maatregelen die zorgen voor minder energiegebruik de voorkeur heeft boven het direct compenseren van de energierekening. Uit de inventarisatie ronde die is uitgevoerd blijkt dat ook maatschappelijke partners zich hierin kunnen vinden. Besturen van organisaties die gereageerd hebben vragen om ondersteuning bij (en nadenken over) verduurzaming van de accommodatie of andere energiebesparende/isolerende maatregelen.

DUURZAAMHEID

Spreekt voor zich

RISICO'S (financieel/juridisch)

Op een deel van de route naar verduurzaming hebben wij invloed. Genoeg capaciteit bij installatie en bouwbedrijven en materialen en installaties op tijd zijn te leveren is op dit moment onvoorspelbaar. Daarmee is niet te zeggen of iedereen voor het stookseizoen 23/24 klaar is.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Financiële consequenties zijn nog niet inzichtelijk, want de financiële dekking moet nog nader onderzocht worden, zie beslispunt 4.

De financiering voor directe compensatie blijft beschikbaar als de verduurzaming van panden nog niet afgerond is voor het stookseizoen 23/24. Deze is nu ingezet voor compensatie bij Ut Huus en de Welters. Er blijft een restbedrag beschikbaar.

Er is nieuw budget beschikbaar, het CDOP budget van het Klimaatakkoord, primair voor het financieren van uitvoeringscapaciteit bij gemeenten om klimaatbeleid uit te voeren. Dit budget is meegenomen in het SPP voorstel dat eerder is behandeld. Capaciteit, nodig voor het uitvoeren van het fonds, kan hiermee gedekt worden.

AANPAK/UITVOERING

In samenwerking met team MO en in overleg met het Ontzorgprogramma van de provincie wordt gekeken op welke manier de organisaties benaderd worden en of er organisaties zijn die geen gebruik kunnen maken van het aanbod.

- alle organisaties en verenigingen worden op de hoogte gebracht van de acties die we gaan doen en het tijdsplan. Hierbij ontvangen zij ook het overzicht van regelingen en subsidies zodat zij zelf kunnen nadenken over de mogelijkheden (zoals ook aangegeven in het voorstel van 4 april). Wij vragen om bij interesse te reageren. Vervolgens wordt contact opgenomen met de organisaties om het aanbod van ondersteuning te bespreken.
- We organiseren een avond met de Maat. Vastgoed eigenaren om het ontzorgprogramma Overijssel door te nemen, waarbij de coach zelf uitleg geeft en we met elkaar de vragen kunnen stellen die nog leven.
- Alle (!) organisaties met vastgoed kunnen aan de slag met het ontzorgprogramma van de provincie. Deze regeling is heel ruim, zodat 99% van de organisaties hier gebruik van mag maken. Dat is dan ook prioriteit om goed onder de aandacht te brengen. Wij houden vinger aan de pols om te zorgen dat er niemand buiten de boot valt.
- Het Ontzorgingsprogramma Provincie kan direct starten (en is ook al gestart).
- eind juni weten we hoeveel vastgoed eigenaren gebruik kunnen en willen maken van het ontzorgprogramma van de provincie en wat er aanvullend nodig is aan adviesdiensten en wat daarvan de kosten zijn.

Fonds Verduurzaming MVPV

Uitgangspunten en randvoorwaarden voor het fonds worden verder uitgewerkt in overleg met team MO en Financiën, waarbij rekening wordt gehouden met maatwerk en flexibiliteit. Zodra een fonds is vastgesteld wordt dit via de gebruikelijke communicatie bij de doelgroep bekend gemaakt. Verwachting is voor eind juli het fonds gereed te hebben, dan kunt u een voorstel verwachten in de laatste week van juni.

Stookseizoen 23\24.

Het scheppen van mogelijkheden om te verduurzamen is één deel van de opgave. Daarnaast zijn er factoren waar wij geen invloed op hebben. De wachttijden om een offerte te krijgen zijn sinds de energiecrisis langer. Als er al een offerte wordt gemaakt. Daarnaast zijn er wachtlijsten voor installaties, zoals zonnepanelen en warmtepompen. Een half jaar wachttijd is geen uitzondering. Aan technisch personeel is tekort. Er zijn dus veel factoren die van invloed zijn op de snelheid waarmee de vastgoedeigenaren maatregelen kunnen nemen.